

**НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ОСВІТИ**

**ЛЕКЦІЯ № 5
СУДЖЕННЯ**

Ведучий лекції Піонтковський-Вихватень Богдан, психолог ЦДПОУМ, кандидат педагогічних наук.

18.02.2022

СУТНІСТЬ СУДЖЕННЯ

Судженням називається думка, яка стверджує чи заперечує щось по відношенню до предметів та їх ознак.

СКЛАД СУДЖЕННЯ

У кожному судженні є три частини:

- Підмет;
- Присудок;
- Зв'язок.

Це терміни судження.

СУДЖЕННЯ ТА ВИСЛІВ

- Вислів – це матеріальна оболонка судження.
- Судження, як і поняття, може виникнути і існувати лише на основі мовного матеріалу, на основі мовних термінів та фраз.

ВИДИ СУДЖЕНЬ:

- 1) судження може бути стверджувальним або заперечувальним;
- 2) судження може бути одиничним, приватним або загальним;
- 3) судження може бути умовним, розділовим або категоричним;
- 4) судження може бути: судженням можливості, судженням дійсності або судженням необхідності.

СТВЕРДЖУВАЛЬНІ ТА НЕГАТИВНІ СУДЖЕННЯ

Формула стверджувального судження: $S \in P$.

Приклад:

Місяць — супутник Землі;
Великобританія — острівна держава.

Формула негативного судження: $S \notin P$

Приклад:

Фарфор — не є провідником електрики;
На Місяці нема атмосфери.

ОДИНИЧНІ, ПРИВАТНІ ТА СПІЛЬНІ СУДЖЕННЯ

Одиничне судження приклад:

Еверест – найвища вершина світу.
Едісон не є винахідником лампочки
накалювання.

Приватне судження приклад:

Деякі учні нашої школи є
радіоаматорами.
Деякі автомобілі є спортивними.
деякі S суть (не суть) P.

Спільне судження приклад:

У всіх кімнатах будинку начебто
настала зима, і тільки у вітальні було
тепло.

Тільки Іванов не здав сесію вчасно.
всі S суть P; жодне S не є P.

ПОЄДНАННЯ ПОДІЛІВ СУДЖЕНЬ ЗА КІЛЬКІСТЮ ТА ЗА ЯКІСТЮ

Ми знаємо, що кожне судження має ознаку якості, тобто завжди є або стверджувальним, або негативним. Водночас, кожне судження має також ознаку кількості.

Взявши до уваги обидві ці ознаки (якість і кількість), ми можемо розділити всі судження на чотири основні види:

- **Загальностверджувальні (А);**
- **Приватностверджувальні (І);**
- **Загальнонегативні (Е);**
- **Приватнонегативні судження (О).**

УМОВНІ, РОЗДІЛОВІ ТА КАТЕГОРИЧНІ МІРКУВАННЯ

Приклад умовного судження:

Якщо сонячний промінь пропустити через трикутну призму, то на екрані вийде спектр. *якщо $S \in P$, то $S1 \in P1$.*

Умовним судженням називається таке судження, у якому належність ознаки предмета стверджується (або заперечується) за певних умов.

Розділовим судженням

називається таке судження, у якому предмету приписується кілька ознак, з яких належить лише одна.

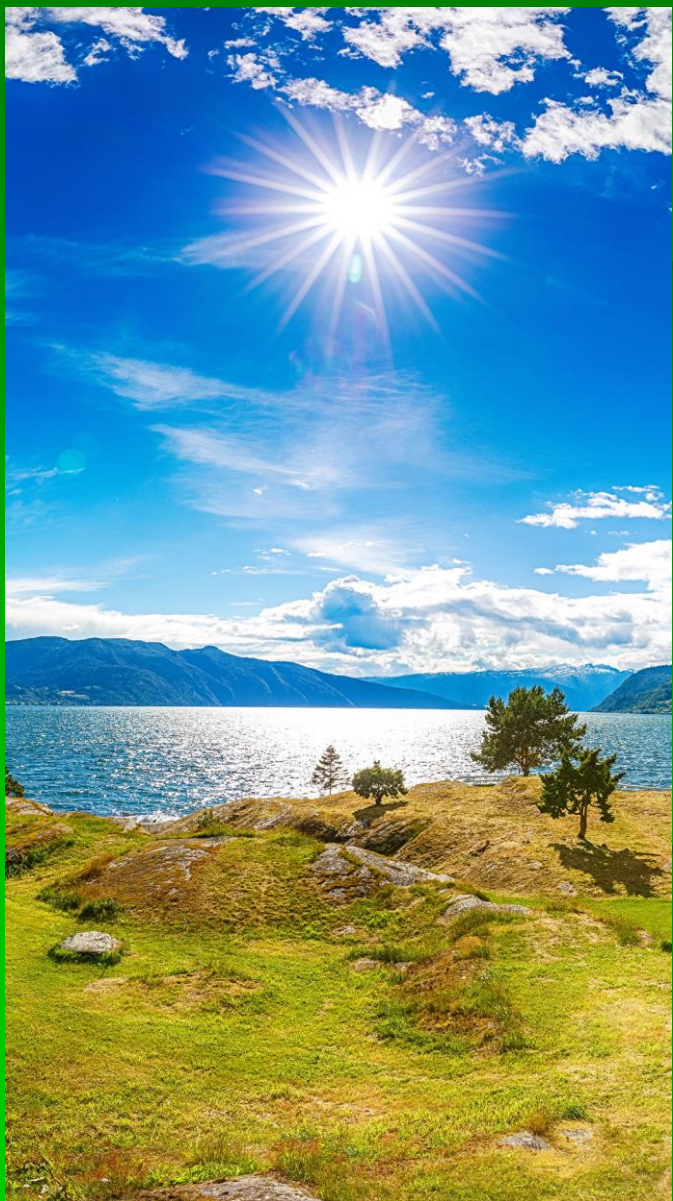
ПРИКЛАД: «Тіла знаходяться в твердому або рідкому, або в газоподібному стані».

S або P1, або P2, або P3.

ПРИКЛАД: «Або ця аудиторія або сусідня буде місцем проведення іспитів»

або S1, або S2 або S3 є P.

Отже підсумуємо: існують 6 видів категоричних висловлювань:

- **Єдиностверджувальні: $S \in P$.**

Пантелеймон Куліш – це український письменник.

- **Єдиноегативні: $S \text{ не } \in P$.** Сервантес був художником.

- **Загальностверджувальні: $\text{Всі } S \in P$.** Усі квартири в цьому будинку мають високі стелі.

- **Загальноноегативні: $\text{Жоден } S \text{ не } \in P$.** Жоден студент із нашої групи не склав іспит на п'ятірку.

- **Приватні: $\text{Деякі } S \in P$.** Деякі машини з нашого автопарку потребують термінового ремонту.

- **Приватноегативні: $\text{Деякі } S \text{ не } \in P$.** Деякі тексти пісень не мають сенсу.

СУДЖЕННЯ МОЖЛИВОСТІ, ДІЙСНОСТІ ТА НЕОБХІДНОСТІ

СУДЖЕННЯ МОЖЛИВОСТІ ПРИКЛАД:

Можливо, що на Марсі є органічне життя;

Ймовірно, що районні змагання з легкої атлетики відбудуться у липні;

Можливо, завтра буде хороша погода.

В цих судженнях ми стверджуємо лише ймовірність чи можливість зв'язку між предметом і властивістю.

Судження необхідності - це таке судження, у якому відображаються закономірності матеріального світу.

Приклад:

- *Дніпро впадає у чорне море;*
- *У нашій школі добре обладнано кабінет хімії;*
- *Золоте та багряне небо відбивалося у воді;*
- *Холодний і різкий вітер віяв з моря цілий день.*

$S \in P.$

якщо $S \in P$, то $S1 \in P1.$

ВІДНОСИНИ МІЖ СУДЖЕННЯМИ

- Матеріальний світ — це зв'язне, єдине ціле, де предмети та явища органічно пов'язані один з одним, залежать один від одного і зумовлюють одне одного.
- Природно, що між нашими судженнями, у яких відображається матеріальний світ, мають існувати зв'язки й відносини.

Асbкa

Два судження які суперечать не тільки не можуть бути разом істинними, але вони не можуть бути разом і хибними; якщо одне з суперечливих суджень є істинним, то інше хибне.

Приклад:

- *Усі учні нашого класу вирішили задані додому завдання з алгебри.*
- *Деякі учні нашого класу не вирішили задані додому завдання з алгебри.*

Два протилежні судження не можуть бути разом істинними, але вони обидва можуть бути хибними; з хибності одного протилежного судження аж ніяк не можна судити про істинність іншого.

Приклад:

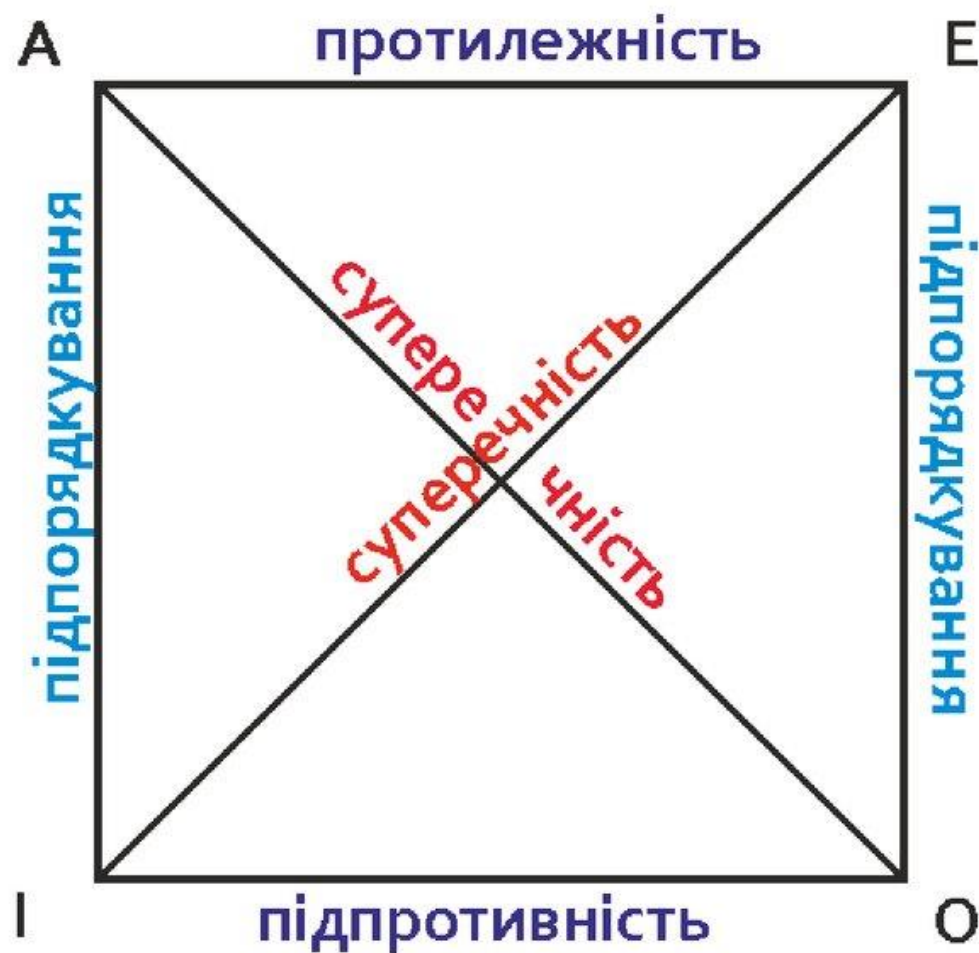
- Цей папір білий.
- Цей папір чорний.

1. З істинності загального судження впливає істинність підлеглого йому приватного судження;
2. З помилковості приватного судження впливає помилковість відповідного загального судження;
3. З істинності приватного судження не впливає істинність відповідного загального судження;
4. З хибності загального судження не впливає ні хибність, ні істинність підлеглого йому приватного судження.

Логічний квадрат

ПИТАННЯ ДЛЯ ПОВТОРЕННЯ:

- 1. Що таке судження?
- 2. З яких частин складається судження?
- 3. В якому відношенні знаходяться частини логічного судження до членів граматичної речення?
- 4. Дайте приклади одиничного ствердного та одиничного негативного суджень.
- 5. Дайте приклади приватнозатверділого і загальнонегативного суджень.
- 6. Яке значення мають загальні судження?
- 7. Що таке умовне судження? (Наведіть приклад умовного судження.)
- 8. Що таке роздільне судження? (Наведіть приклад роздільної думки.)
- 9. Дайте приклад категоричного судження.
- 10. Що таке судження можливості? (Наведіть приклад судження можливості.)
- 11. Що таке судження дійсності? (Наведіть приклад судження дійсності.)
- 12. Що таке судження про необхідність? (Наведіть приклад.)
- 13. Що означає вираз «розподіл терміну»?
- 14. У яких судженнях розподілено підлягає і в яких судженнях розподілено присудок?
- 15. Які міркування називаються тотожними? (Наведіть приклад.)
- 16. Які міркування називаються такими, що суперечать? (Наведіть приклад.)
- 17. Які міркування називаються протилежними? (Наведіть приклад.)
- 18. Хто є винахідником лампочки розжарювання?

**НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ
ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ОСВІТИ
запрошує:**

Детальніше про цикл лекцій «Логіка»: <https://cutt.ly/zR7kt3M>

Наступна лекція з циклу «Логіка» **25.03.2022. на тему Перетворення суджень**

Наступна лекція з циклу «Про обдарованість від А до Я» на тему **Генотип та середовище – їх вплив на розвиток обдарованості 25.02.2022.**

Детальніше про цикл лекцій "«Про обдарованість від А до Я»:

<https://cutt.ly/3R7i8mf>

<https://cutt.ly/3vsVF2W> YouTube канал

Навчально-наукового інституту розвитку освіти

Запрошую у Online Психологічний інформаційно-консультаційний центр «ПТАХ» <https://cutt.ly/amawRn4>

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Website: <https://nau.edu.ua/>

Facebook: <https://www.facebook.com/nauofficial>

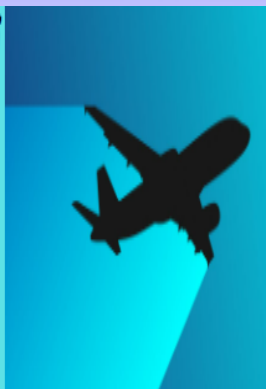
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ОСВІТИ

Website: <http://iro.nau.edu.ua/>

E-mail: iro@npp.nau.edu.ua

тел.: (044) 406-72-02; 406-72-09

ЦЕНТР ДОПРОФЕСІЙНОЇ
ПІДГОТОВКИ
ТА ОБДАРОВАНОЇ
УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

корпус 8а, кім. 609а, 609

тел.: (044) 406-73-16, 406-68-47, 406-74-15

E-mail: center.dpoum@nau.edu.ua

Address: 03058 м. Київ, пр. Любомира Гузара, 1, корпус 8а